

V Košiciach odštartovali úspešnú kariéru, po 18 rokoch sa zišli v rovnakej úlohe

PRÍBEH ZNÁMY Z POVINNÉHO ČÍTANIA OŽIL NA JAVISKU V OPERNOM PODANÍ

Osud dokáže rôzne preplieť ľudské životy.

KOŠICE. Jeden je z Bratislavy a druhý z Košíc. Jeden je o čosi starší, druhý mladší. A predsa toho majú speváci Peter Berger a Michal Lehotský veľa spoločného.

Obaja tenori svoju profesionálnu kariéru začínali v košickom divadle, obaja po niekoľkých rokoch odišli do sveta a účinkujú v Česku, vo Viedni a ďalších európskych divadlách a stretávajú sa tam v rovnakých produkciách.

Dlhých osemnásť rokov však trvalo, kým sa opäť stretli v rovnakej postave v Štátnom divadle Košice.

Naposledy to bola rola Ernesta v opere Gaetana Donizettiho Don Pasquale v roku 2003. Teraz je to postava Werthera v rovnomennej opere francúzskeho skladateľa Julesa Masseneta, ktorá zaznela v Košiciach prvýkrát v histórii v premiére presne pred týždňom.

Namiesto západu východ

Veľmi zriedkavo sa v opernom slovenskom svete stáva, aby Bratislavčan rozbiehal svoju kariéru v Košiciach. Speváci zväčša preferujú opačný smer.

Michal Lehotský je tou výnimkou, ktorá potvrdzuje pravidlo. Do Košíc prišiel ako začínajúci spevák pred štvrtoročím. „Bol som taký veľmi ambicióznym mladík, keď som svojim spôsobom doštudoval a mal som potrebu realizovať sa. Absolvoval som predspevanie, stáže a rôzne súťaže. A na súťaži v Trnave, kde som získal cenu ako najmladší účastník v kategórii starších, ma oslovil František Balún, aby som prišiel na konkurz do Košíc. Tak som prišiel a dostal to miesto. A bol som veľmi rád. Hoci som rozmýšľal aj nad tým, že by som odišiel do Nemecka, nakoniec som rád, že som ostal doma na Slovensku,“ spomína na časy pred štvrtoročím.

Po necelých desiatich rokoch odišiel do bratislavského SND, ale

do Košíc sa vždy rád vracal. Hoštoval v niektorých reprízach operných inscenácií, pravidelne sa objavoval na koncertoch, no pomerne dlho trvalo, kým v košickom divadle našťudoval operu od začiatku skúšobného procesu. Stalo sa tak pred dvoma rokmi vo Verdiho Otellovi.

„Boli to roky plné práce, chodil som do Prahy aj do sveta, keď bola príležitosť. Ponúk bolo jednoducho veľa a snažil som sa vyberať čo najrozumnejšie,“ vysvetľuje dlhú prestávku. A jedným dychom dodáva, že účinkovanie v Košiciach je pre neho niečo špeciálne. „V každom prípade je to pre mňa dojemné, lebo je to ako návrat domov, divadelný. Jednoducho tu som začínal a to je niečo, čo sa nedá zabudnúť. Toto divadlo má veľké kúzlo a čaro a pre mňa o to väčšie, že bolo moje prvé.“

Výnimočná udalosť plná emócií

O niečo mladší Peter Berger je Košičan, ktorý do rodného mesta prichádza pravidelne a rád. „Každé nové nastudovanie prináša iný pohľad na dielo z hudobného či režijného hľadiska. Preto je každé toto nové pojmie istým dobrodružstvom a zaujímavou skúsenosťou. Naštudovať jednu z najmilovanejších rolí v divadle, v ktorom som skutočne začínal, je pre mňa výnimočnou udalosťou, plnou emócií a neopakovateľnej atmosféry. Som úprimne rád a vďačný vedeniu opery za ponuku premiérovať v rodných Košiciach titul, ktorý v našom krásnom divadle doposiaľ nezaznel. Je to pre mňa obrovská česť a zároveň záväzok interpretovať Werthera tak, aby získal dôstojné a oprávnené miesto v repertoári a obľúbenosti diváka. Pretože tento titul si to jednoznačne zaslúži,“ hovorí Berger, pre ktorého je to v krátkom čase už druhý Werther.

Prvého našťudoval pred dvoma rokmi v pražskom Národnom divadle.

Peter Berger a Michal Lehotský.

FOTO: JOSEPH MARČINSKÝ

Navzájom si drukujú

Na košickej scéne sa pred necelými dvadsiatimi rokmi takpovediac striedali. Keď Michal Lehotský odchádzal do veľkého operného sveta, Peter Berger začínal. A keďže sú v rovnakej hlasovej skupine, aj po odchode z Košíc sa často stretávali v operných produkciách českých aj slovenských divadiel.

„Skvelého tenoristu Michala pozorujem už dlhé roky, ešte od začiatku mojich štúdií na košickom konzervatóriu. Obdivoval som jeho húževnatosť, profesionalitu, spoľahlivosť a vysoké umelecké a emočné nasadenie. Stál som s ním na javisku v mojich začiatkoch, keď som po jeho boku vystupoval vo vedľajších tenorových postavách. Neskôr som dostal príležitosť alternovať s ním a myslím, že prvou veľkou rolou, v ktorej sme boli spoločne obsadení, bola postava Ernesta v Don Pasquale v réžii Romana Bajzika a v hudobnom nastudovaní Mariána Vacha v roku 2003. Neskôr sme alternovali väčšinou v Prahe a Bratislave v operách Dalibor, Maškarný ples, Tosca, Bohéma, či Madama Butterfly,“ spomína Peter Berger.

Aj pre Michala Lehotského je spolupráca s mladším kolegom výnimočnou nielen pre spoločné začiatky v Košiciach. Tých našich

stretnutí v operách bolo veľa, naposledy sme mali také veľké vo Verdiho Maškarnom bále v Prahe. Ja som bol ten starší, keď Peter v Košiciach začínal. Stretli sme sa vo viacerých inscenáciách a Peter urobil obrovský a obdivuhodný vývoj a ja mu fandím a drukujem. Lebo verím tomu, že ak kolegom drukujete, tak sa to podľa zákonov vesmíru vráti k vám späť,“ zdôrazňuje Lehotský.

Bez obecnstva stratení

Košická premiéra Werthera sa mala pôvodne uskutočniť v máji 2020. Pandémia koronavírusu zasiahla aj do týchto plánov a výrazne, tak ako u každého, aj do života operných spevákov.

„Ako umelec na voľnej nohe som to naozaj nemal ľahké. Ale nemá to ľahké celá spoločnosť. Je naozaj dôležité dúfať a urobiť všetko pre to, aby sme z toho vylezli von. Aby sa to podľa možnosti neopakovalo. Snažil som sa nejakým spôsobom pracovať a cvičiť, ale je to ťažké, keď nie je motivácia nejakého jasného vystúpenia. Aspoň trochu som sa snažil realizovať pedagogicky cez dištančné štúdium, skôr to bolo poradcovské vyučovanie. A stal som sa zbožnejším mužom a naučil som sa modliť ráno aj večer za to, aby veci prešli a upravi-

li sa v dobrom smere,“ hovorí o predchádzajúcich mesiacoch Michal Lehotský.

Peter Berger v uplynulom období vo svojom terajšom domovskom divadle v Brne našťudoval viaceré nové inscenácie, ktoré v súčasnosti postupne divadlo uvádza v premiérach.

„Myslím si, že nečakaná pandémia naozaj po všetkých stránkach otočila celý svet hore nohami a evidentne sa situácia aj po chvíľkovom 'klude' výrazne nezlepšila. Následky budeme ešte dlho pociťovať. Pre mnohé rodiny, firmy, jednotlivcov, podniky mala táto situácia fatálne dôsledky. Pandémia koronavírusu trvá už takmer dva roky, počas ktorých sa život každého jedného človeka zmenil od základov. Bolo samozrejme psychicky vyčerpávajúce uvedomovať si ten pocit straty, stagnácie, čakania, beznádeje. Verím ale, že to všetko má a bude mať zmysel, ľudstvo si uvedomí, čo je v živote skutočne dôležité a prehodnotí svoje priority. Vďaka Bohu som ani na chvíľu neprestal spievať. V Brne, kde žijem so svojou milovanou rodinou, som v Janáčkovej opere našťudoval nové inscenácie. Takže kontakt s operou a so spevom som nestratil. Venoval som všetok svoj voľný čas rodine. Boli to pre nás všetkých mimoriadne vzácne a dôležité spoločné chvíle. Zároveň sa v niektorých častiach sveta hralo a mal som príležitosť opätovne hosťovať v sérii predstavení Rusalky v Bolshoi Teatr v Moskve,“ dodáva Peter Berger.

A aj on, si ako mnohí divadelníci, uvedomil ešte jednu vec: „Počas tých nekonečných mesiacov bez divákov, pre ktorých to všetko robíme, a bez ktorých žiadna naša snaha nemá akýkoľvek zmysel, počas streamov, ktoré sa ponúkali ako jediné možné spojenie diváka s divadlom, som si rovnako ako moji kolegovia uvedomil, že bez obecnstva sme stratení. Bez tej neopísateľnej energie, ktorá vzniká na živých predstaveniach, nemôže byť

divadlo divadlom. Diváci, milovníci opery, nás po znovuoživení divadiel opakovane presvedčajú, že bez kultúry, ktorá robí človeka človekom, sa žiť nedá. Sú nesmierne vďační, že spolu s nami môžu prežívať ten čarovný, mystický divadelný svet.“

Werther je večný príbeh

Príbeh Werthera, ktorý je prvýkrát v Košiciach, pozná každý minimálne z povinného čítania. Aj Peter Berger priznáva, že ako študent vnímal Goetheho román, ktorý je predlohou Massenetovej opery, práve cez to slovo „povinné“. „Dnes, s odstupom času, získaním istých životných skúseností, sa na dielo pozerám úplne odlišným vnímaním a postojom. Ponúka mi odpoveď na otázky a zamyslenia ohľadom partnerských, priateľských vzťahov i problémov, nenaplnených citov, riešení depresívnych a trýznivých duševných stavov a v neposlednom rade predsudkov okolitého sveta. Dáva mi pochopiť tú pravú podstatu ľudského života; úprimnú a hlbokú lásku, pre ktorú je človek ochotný obetovať to najcennejšie čo má, vlastný život...“ hovorí.

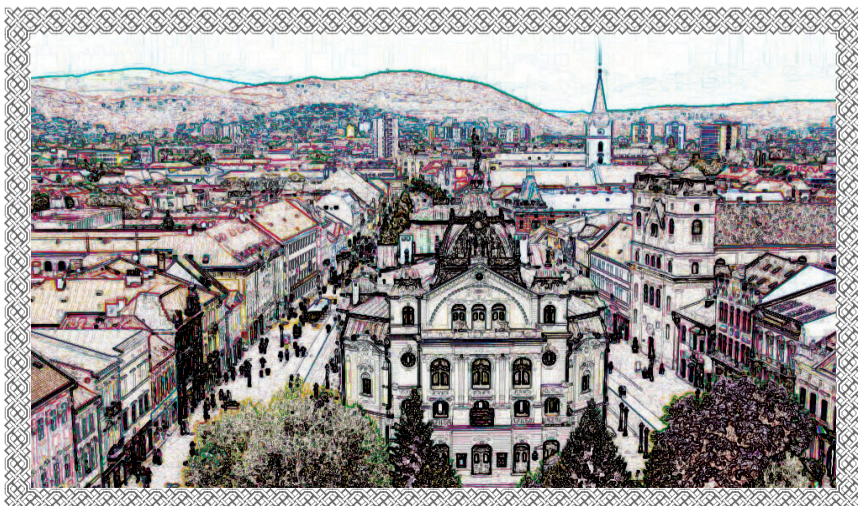
Podľa Michala Lehotského hudba Masseneta ešte viac ozvláštnila nesmrtný príbeh. „Je to príbeh, ktorý sa nestal len raz. Podobné príbehy sa stávajú aj v dnešných časoch a budú sa stávať aj v budúcnosti, samozrejme, v rôznych variáciách a azda nie s tak tragickým koncom. Pre mňa je Werther zaujímavý aj tým, že hoci je melancholický mladý muž, má v sebe aj entuziazmus dieťaťa, ktoré sa s rozťorenými očami díva na svet a hovorí, že je nádherný. Ale potom túto šírku pohľadu zúži na Charlotta a nádhery vidí len v nej a stratí schopnosť vidieť ju všade okolo. A to je jeho azda osudová chyba,“ hovorí Michal Lehotský o Wertherovi, ktorého opernú podobu uvádza Štátne divadlo Košice na javisku historickej budovy.

SVJATOSLAV DOHOVIČ

ZOSTAŇTE v obraze

Objednajte si predplatné Košického Večera

a každý piatok dostanete až k dverám veľa zaujímavého čítania a televízny program

Ročné predplatné týždenníka Košický Večer je len za 36 €.

A k tomu si môžete objednať aj online predplatné korzar.sk za 24 eur.

Informácie na tel. čísle 0917 634 400 alebo e-mailom: predplatne@korzar.sk.